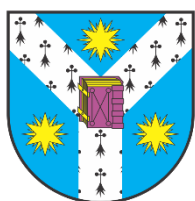

Conferința

*Orașe și târguri din Moldova în perioada de tranziție
de la evul mediu la epoca modernă: abordări pluridisciplinare*

28 iunie 2024

REZUMATE

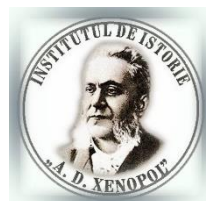
Universitatea
Alexandru Ioan Cuza
din Iași

Facultatea de
Biologie

Institutul de Arheologie
Iași

Institutul de Istorie
„A.D. Xenopol” Iași

Academia Română
Filiala Iași

ORGANIZATORI:

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

în parteneriat cu:

Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași

Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

COMITETUL DE ORGANIZARE:

Profesor Dr. habil. Luminița BEJENARU,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conferențiar Dr. Margareta Simina STANC,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Cercetător științific III Dr. Mihaela Aurelia DANU,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Cercetător științific III Dr. Vasilica-Monica GROZA,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Centru de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași

Cercetător științific Dr. Mariana POPOVICI,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași

Cercetător științific Dr. Ozana-Maria CIORPAC-PETRARU,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași

Cercetător științific II Dr. Ludmila PÎRNĂU,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași

Cercetător științific II Dr. George BILAVSCHI,

Facultatea de Biologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași

Cercetător științific II Dr. Marius CHELCU,

Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

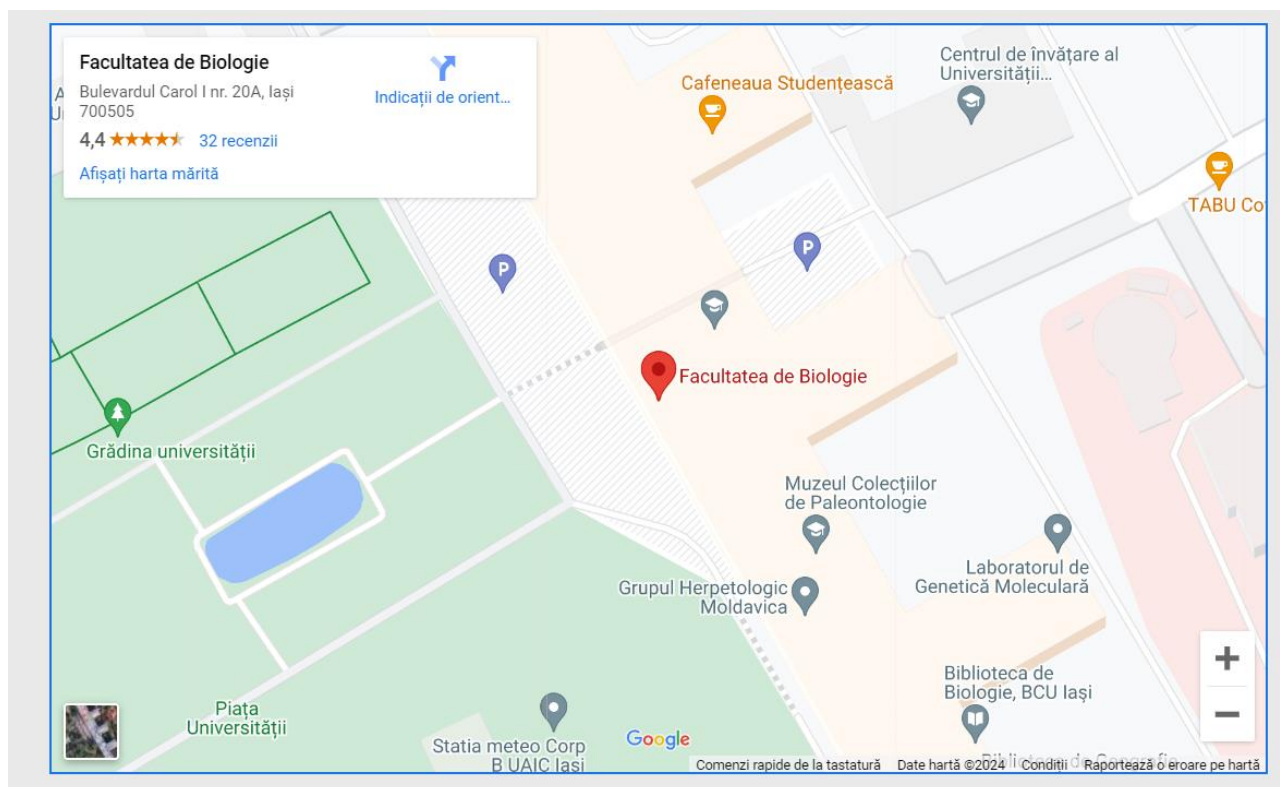
Conferință realizată cu susținerea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS–UEFISCDI,
numărul de proiect PN-III-P4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

*Bioarheologia tranziției de la Evul Mediu la Epoca Modernă, la est de Carpați: orașe emergente din zona de contact
dintre Occident și Orient.*

Locul desfășurării

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Bd. Carol I, 20A. 700505, Iași

Corpul B al Universității
Facultatea de Biologie
Demisol I, B250

Orașe și târguri din Moldova în perioada de tranziție de la evul mediu la epoca modernă: abordări pluridisciplinare

28 iunie 2024

Conferință este susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS – UEFISCDI, numărul de proiect PN-IIIP4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III,

Bioarheologia tranziției de la Evul Mediu la Epoca Modernă, la est de Carpați: orașe emergente din zona de contact dintre Occident și Orient

Perioada de tranziție de la Evul Mediu la Epoca Modernă se caracterizează prin transformări importante, derulate pe o perioadă relativ lungă de timp, sub impactul unor procese și fenomene care au schimbat structuri economice, sociale și mentale, ideologice, demografice etc., conducând la modernizarea Europei de-a lungul secolelor XVII/XVIII-XIX, inclusiv a așezărilor urbane din Moldova. Abordarea științifică vizează intersecția a două spații (Occident și Orient), la tranziția dintre două perioade (Evul Mediu și Epoca Modernă), folosind multiple instrumente de studiu (arheologie, istorie, antropologie, arheozoologie, arheobotanică etc.), pentru a înțelege mai profund orașele emergente, dintr-o perspectivă pluri- și interdisciplinară. Cercetarea se axează pe orașul premodern Iași, pentru care există în studiu eșantioane de resturi umane, de animale și plante, provenite din mai multe situri arheologice. Se au în vedere și alte orașe vechi, atât din estul României (de exemplu, Vaslui, Roman, Siret, Piatra Neamț), cât și din Republica Moldova (de exemplu, Orheiul Vechi, Costești, Lăpușna).

Istorie, arheologie

TÂRGUL SOROCA: HOTARUL ȘI OCOLUL (SECOLUL AL XV-LEA – ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA)

Alina FELEA

Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova (Chișinău)

În istoria oricărui oraș una dintre cele mai importante probleme este cea a delimitării hotarului târgului și a daniilor din el și a ocolului. Deși sunt puține documente din sec. XV-XVI, care ar face lumină asupra problemei cercetate, totuși actele ulterioare, permit stabilirea hotarului și a ocolului târgului Soroca.

Soroca, ca și celelalte orașe ale Țării Moldovei, inclusiv pământurile din jurul lor, în Epoca medievală era proprietate domnească. În calitatea sa de stăpân, domnia a recunoscut dreptul obștilor orășenești de folosire a teritoriului din jurul orașului, numit *hotar*. Hotarul orașului includea pământurile și bunurile agricole care îi aparțineau: arăturile, pădurile, apele, fânașurile, viile, livezile, grădinile, iazurile, morile, prisăcile. Hotarul Sorocii, reprezentat și printr-o hartă, a fost semnalat documentar la 25 iulie 1781. În document era menționată suprafața moșiei, care constituia 2439 ha 8500 m, și erau descrise hotarele târgului Soroca, care se mărgineau „de la răsărit cu apa Nistrului, la asfințit cu moșia Rublenița lui Aristarh Hrisoscoleo vistiernic”, apoi la „marginii din sus unde să disparti moșâia târgului Sorocăi di moșâia Bujorăuca a lui Bosâi și măsurându-să și mijlocul moșâii în curmeziș începându-să din piatra hotar vechiu ce iesti întri pietrele ci sânt la colțul moșâii Rubleniței întri cele două pietri, undi au rămas moșâie Cosăuți, iar pi laturi moșâii în curmeziș s-au găsit [...] stânjani pără dinspre Țipilova și pe la Zasăuca”. La sfârșitul sec. al XVII-lea – începutul sec. al XVIII-lea proprietarii laici și ecleziastici au pătruns în hotarele multor orașe, inclusiv Soroca, astfel că hotarele târgului s-au micșorat considerabil.

Actele din sec. XV-XVII dovedesc că *ocolul Sorocii* a fost compus din cel puțin șase sate: Cosaceuți (actual-Cosăuți), Tricinți (posibil Trinca), Trifăuți, Vasilcău și Strijacouți (neidentificat actual), seliștea Zăvadinele. Constituirea ocolului cetății Soroca a fost începută de Ștefan cel Mare aproximativ în ultimele două decenii ale sec. al XV-lea. Actele domnești denotă grija domniei pentru menținerea și mărirea ocolului ascultător de cetatea Soroca, astfel că în perioada domniei lui Ștefan cel Mare ocolul cetății Soroca era compus din cel puțin 3 sate, iar urmașii săi au întreprins acțiuni de mărire a lui – Cosaceuți, Tricinți și Strijacouți fiind sate ce țin de ocolul târgului.

Slăbirea domeniului domnesc în Țara Moldovei, ca urmare a donațiilor, s-a răsfânt în mod direct și asupra stării ocoalelor târgurilor. Începutul desființării ocolului Soroca a fost remarcat la 11 martie 1586, când Petru Șchiopul dăruiește lui Andrei, logofăt și pârcălab de Neamț, satele sus-numite. Satele din ocoalele târgurilor erau donat și treceau în proprietatea privată a boierilor sau a mănăstirilor, cu dreptul de a dispune liber de ele.

CASTELUL ȘI TÂRGUL SOROCA ÎN PERIOADA DE TRANZIȚIE DE LA EVUL MEDIU LA EPOCA MODERNĂ (SECOLELE XVII/XVIII-XIX)

Sergiu MUSTEAȚĂ

Universitatea „Valahia” din Târgoviște

Castelul Soroca reprezintă unul din cele mai importante elemente de fortificație de pe Nistru, iar apariția și dezvoltarea în imediată apropiere a târgului eponim demonstrează locul și importanța acestui spațiu în structurile militaro-politice și social-economice a principatului Moldovei. Cercetările pluridisciplinare din ultimii ani din interiorul și exteriorul castelului Soroca au scos la iveală o serie de vestigii și informații care ne permit să reconstituim diverse aspecte ale trecutului locuitorilor, atacatorilor și administratorilor zonei. Astfel prin această comunicare vom prezenta rezultatele preliminare ale analizelor de ordin arheologic, arheozoologic, numismatic etc. Concluziile acestor cercetări aduc concretizări importante privind cronologia castelului Soroca, tehnici de construcție a fundațiilor și zidurilor, aspecte privind diversitatea monedelor descoperite, consumul de carne de către locuitorii castelului, unele jocuri practicate de apărătorii castelului etc.

ORAȘE VECHI ȘI NOI PE UN ITINERAR DE MARȘ DIN 1829: BAI A ȘI FĂLTICENI

Mihai-Cristian AMĂRIUȚEI, Mihai Anatolii CIOBANU

Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

La Arhiva Militar-Istorică din Moscova se păstrează un „Marșrut [itinerar de marș] de la satul Baia la satul Roșcani”, întocmit în 1829, pe care apar mai multe localități din nord-vestul Moldovei, cartate parțial sau integral. Pornind de la acest izvor cartografic, ne propunem să evidențiem transformările petrecute în rețeaua urbană a Moldovei în secolele XVIII-XIX, analiza concentrându-se pe studiul de caz a două localități, Baia și Fălticeni. Aflat deja în proces de ruralizare, un târg vechi (Baia) decade, lăsând loc dezvoltării unui nou (Fălticeni). Pierderea nord-vestului Moldovei (Bucovina) în 1775 a reprezentat un moment care a grăbit evoluțiile în plan urbanistic în această zonă a țării. În contextul în care vechile târguri (Suceava, Siret) au trecut sub stăpânire străină, noul ținut Suceava a trebuit să-și dezvolte alte centre de schimb comercial și meșteșugărești și să stabilească o reședință pentru isprăvnice și celelalte autorități ținutale (sămeșia, vămile și căpităniile), aceasta fiind Fălticeni. Itinerarul de marș ilustrează, pe de o parte, vechile elemente ale vieții orășenești din Baia, expresie a interesului administrației rusești de ocupație pentru asemenea elemente, și aspectele de noutate urbană în cazul Fălticenilor (trama stradală regularizată; procesul de extindere teritorială prin încorporarea satelor vecine).

„LAZARETUL LIPICIOASĂ BOALI” – O ALTĂ PERSPECTIVĂ ASUPRA CÂTORVA MĂNĂSTIRI IEȘENE

Sorin GRIGORUȚĂ

Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

Pe parcursul veacului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului următor, spațiul românesc de la răsărit de Carpați a fost afectat de mai multe episoade epidemice ale ciumei. Necunoscând modul de propagare a flagelului, autoritățile vremii au încercat, în primul rând, să-i identifice pe cei bolnavi sau „cu prepus” de molipsire și să-i separe de restul comunității pentru a preveni răspândirea bolii. În cadrul comunicării îmi propun să prezint un scurt istoric al acestei măsuri antiepidemice, însoțit de o succintă expunere privitoare la principale locuri din preajma Iașilor în care au fost izolați și îngrijiți locuitorii afectați de ciumă: mănăstirile Cetățuia, Galata, Hlincea.

PERSONALUL EFORIEI IAȘILOR ÎNTR-O CONDICĂ DE CALITĂȚI DIN ANUL 1852

Simion-Alexandru GAVRIȘ

Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

Prin Regulamentul Organic al Moldovei (intrat în vigoare la 1 ianuarie 1832), administrația celor mai importante orașe din principat a fost reorganizată radical. În Iași și în alte câteva așezări urbane au fost înființate eforii – instituții deliberative care urmau să decidă asupra unor probleme precum: adoptarea bugetelor locale, realizarea de lucrări publice de interes local, alimentarea cu apă, iluminatul public etc. Eforia Iașilor era formată din cinci membri aleși de comunitate pentru un an (cu posibilitatea realegerii) și avea în subordine mai mulți angajați. Instituția era, în principiu, obligată să trimită autorităților centrale evaluări ale funcționarilor săi (foi de calități), incluzând date de ordin profesional, dar și personal, reunite în așa-numitele condici de calități. Deși respectivele fișe de evaluare nu au fost alcătuite în fiecare an și nici nu au cuprins mereu toate datele cerute de guvern, ele rămân izvoare valoroase pentru cunoașterea angajaților instituțiilor moldovenesti. Condica prezentată aici, datând din 1852, include informații privitoare la vârsta, rangul boieresc și locul nașterii „cinovnicilor” administrației capitalei Moldovei, educația, starea civilă și situația lor materială, experiența în slujba statului și evaluarea competenței ori moralității lor. Datele de acest fel sunt importante din punct de vedere biografic și genealogic, dar și pentru înțelegerea dezvoltării administrației locale ieșene la jumătatea secolului XIX.

MĂSURI DE MODERNIZARE EDILITARĂ A ORAȘULUI IAȘI ÎN PRIMII ANI DE DUPĂ REGULAMENTUL ORGANIC

Silviu VĂCARU

Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

Procesul de modernizare edilitară a orașului Iași început după apariția Regulamentului Organic aducea în fața autorităților locale o serie de sarcini care cu greu puteau fi implementate într-un termen relativ scurt. Între acestea se numărau pavarea și îndreptarea străzilor, construcția și repararea podurilor, iluminatul public, alimentarea cu apă, amenajarea unor piețe alimentare și grădini publice, scoaterea cimitirelor din jurul bisericilor și nu în ultimul rând eliminarea mirosurilor de la velnițe sau cele pestilențiale provenite de la cășăpii, de la prelucratul pieilor și depozitele de pește, dar și de la faptul că majoritatea locuințelor nu dispuneau de latrine.

Regulamentul nu făcea altceva la aceste capitole decât să consfințească o necesitate și, cel mai importat, era un mijloc de impunere prin lege a unei noi viziuni destul de moderne pentru timpul respectiv cu privire la administrarea orașului. Transpunerea în realitate s-a făcut greu, în pură tradiție românească, cu tergiversări și cu încălcări ale regulilor, dar, în timp, fața orașului a început să schimbe.

În comunicare ne vom opri numai asupra unora dintre aspectele enumerate mai sus și anume reorganizarea și modernizarea tramei stradale, iluminatul public și eliminarea acelor activități economice și sociale care produceau un disconfort orașenilor prin infectarea aerului cu diferite mirosuri.

ORAȘUL ȘI PĂDUREA – PRELIMINARII PENTRU O ABORDARE PLURIDISCIPLINARĂ. CAZUL ORAȘULUI IAȘI

Marius CHELCU

Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași

Ne despart aproape cinci decenii de când Constantin C. Giurescu publica într-o a doua ediție *Istoria pădurii românești. Din cele mai vechi timpuri până astăzi*. Preocuparea istoricului român pentru subiect era la mijlocul anilor 1970 sincronă cu preocupările asemănătoare și numeroase din contextul istoriografic european. Din acel moment de maxim interes pentru domeniu, concretizat prin conferințe, studii și abordări interdisciplinare, istoria pădurilor, care studiază evoluția arealurilor împădurite și relația acestora cu societățile umane din trecut, a cunoscut o diminuare continuă a importanței. În ciuda acestei realități, în anii din urmă se vorbește despre aflarea căilor prin care atenția cercetătorilor dar și a publicului să fie restituită, justificând importanța subiectului în contextul măsurilor de cunoaștere și preîntâmpinare a schimbărilor climatice, pe fondul unei intense activități umane în defavoarea mediului natural.

În intervenția noastră ne propunem aducerea în discuție, pe baza surselor documentare, literare și cartografice, a conexiunilor din trecut între om și mediu, cu privire specială asupra

REZULTATELE CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE PREVENTIVE DIN AREALUL „CIMITIRULUI TURCESC” DIN IAȘI (STRADELA SF. ATANASIE 1A)

George BILAVSCHI^{1,2}, Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU^{1,2}

¹ Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. ² Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași.

Cercetarea arheologică preventivă din situl Centrul istoric – Curtea Domnească Iași, punctul „cimitirul turcesc” (stradela Sf. Atanasie, nr. 1A, orașul Iași, zona străzii Sărărie, care era în interiorul Mahalalei Muntenimii) s-a desfășurat în intervalul de timp noiembrie 2019-septembrie 2023. Cercetările arheologice au fost efectuate sub coordonarea științifică a arheologului George Bilavschi, echipa fiind formată din arheologi ai Institutului de Arheologie din Iași, la care s-au adăugat pe parcurs specialiști din domeniul paleoantropologiei și arheozoologiei, din cadrul Academiei Române – Filiala Iași (Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”) și al Facultății de Biologie din Iași, precum și studenți de la Facultatea de Istorie din Iași.

Perimetrul investigat face parte din situl „Centrul istoric-Curtea Domnească din Iași” (cod LMI IS-I-s-A-03504), fiind practic încadrat de două monumente religioase foarte importante pentru istoria Mahalalei Muntenimii, precum biserica Sfinții Atanasie și Chiril (cod LMI IS-II-m-B-04041; 1672-1674, refăcută la începutul sec. al XIX-lea) și Biserica Vulpe (secolul al XVII-lea, refăcută în veacul al XIX-lea; cod LMI IS-II-m-B-04025). Documentele cartografice cele mai timpurii care oferă o imagine cât de cât credibilă asupra locuirii în această zonă sunt Planul inginerului Joseph Bayardi (1819) și Planul orașului Iași al lui Peytavin (1856). Pe aceste planuri, zona în discuție este populată rar, fiind marcată doar ulița Sărărie, iar demarcarea proprietăților este reprezentată foarte vag. Pe planul lui Fr. Peytavin sunt marcate în acest perimetru, pe lângă monumentele religioase cunoscute, alte două elemente: havuzul și „mecetul turcesc” (mecet = cimitir). De asemenea, documentele din veacul al XIX-lea ne informează despre prezența pe partea nordică a orașului medieval târziu și premodern a unui șanț („hindichi”), care separa locuirea centrală de mahalalele Muntenimea de Jos și Muntenimea de Mijloc. Se pare că pe latura apuseană a străzii Sărărie, între bisericile Vulpe, Sf. Teodori și Sf. Atanasie și Chiril erau „Mormintele turcilor”. Cu alte cuvinte, perimetrul investigat se află în arealul cunoscut în documente ca fiind „cimitirul turcesc”.

În urma cercetărilor arheologice preventive din anii 2019-2023 au fost identificate și cercetate puțin peste 730 de complexe/contexte arheologice dintre care circa 650 sunt complexe funerare, care au conservat schelete întregi sau resturi, aflate în poziție anatomică firească sau în poziție secundară ca urmare a intervențiilor ulterioare (morminte distruse complet, resturile osteologice umane fiind antrenate inclusiv în straturile de dărâmtură care suprapun complexe funerare; oseminte omenești depuse în gropi de reînhumare săpate în interiorul sau în afara unor gropi sepulcrale). Densitatea complexelor funerare este evidentă în jumătatea nordică a proprietății de la adresa stradela Sf. Atanasie, nr. 1A, spre strada Sărărie și biserica Vulpe. Deși, anterior s-a crezut că această necropolă cercetată poate fi pusă în relație istorică cu prezența bisericii Vulpe, aflată în imediata apropiere, în momentul de față putem susține că intervențiile de specialitate au condus la identificarea jumătății nordice a vechiului cimitir turcesc, plasat de documentele istorice și cartografice în această zonă a orașului Iași. Nu este exclus, ca în urma epidemiilor de ciumă și holeră din secolele XVIII și XIX acest spațiu funerar să fi fost folosit pentru îngroparea celor decedați, care cu siguranță erau creștini sau adepți ai altor religii (evrei).

Antropologie

CARACTERIZAREA UZURII DENTARE A UNOR SERII SCHELETICE UMANE DESCOPERITE ÎN ORAȘUL IAȘI (SECOLELE XVII-XIX) – STUDIU PRELIMINAR

Ozana-Maria CIORPAC-PETRARU^{1,2}, Mariana POPOVICI^{1,2}, Vasilica-Monica GROZA^{1,2}, Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU^{1,3}, George BILAVSCHI^{1,3}, Luminița BEJENARU^{1,3}

¹ Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. ² Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași. ³ Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași.

Uzura dentară se referă la pierderea non-patologică a țesuturilor dure de la nivelul suprafețelor dentare. În context arheologic, pierderea țesuturilor dentare este adesea corelată cu stilurile de viață, obiceiurile și cu proprietățile fizice ale alimentelor consumate. Modelele de uzură a dinților oferă un instrument important de cercetare, în special în antropologia fizică, pentru a corela abrazivitatea și gradul de procesare al alimentelor cu suprafețele uzate ale dinților. Deși pe plan internațional există multe studii care abordează caracterizarea uzurii dentare prin diferite metode, astfel de cercetări referitoare la populațiile umane vechi din România sunt limitate.

Scopul acestui studiu preliminar este de a evalua macrouzura dentară a unor serii scheletice umane descoperite în situri arheologice de secole XVII-XIX din orașul Iași. Materialul de studiu este reprezentat de dinții molari M2 mandibulari, care au fost supuși evaluării gradului de uzură ocluzală prin metode semicantitative și cantitative (analiză imagistică), precum și de alți dinți care au prezentat forme de uzură dentară specială. Sistemul de acordare a scorurilor indică prezența a trei grade de uzură: uzură redusă, uzură moderat avansată și uzură avansată. Procentajul de expunere al dentinei crește, la ambele sexe, odată cu vârsta. Au fost identificate fracturi dentare produse antemortem, cu precădere la nivelul dinții posteriori, fiind probabil asociate cu fragmente alimentare dure.

Probele dentare analizate vor fi incluse într-un studiu amplu privind uzura dentară ca indicator al dietei pentru populațiilor umane vechi din orașul Iași.

Această lucrare este susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-IIIP4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

ANALIZA PALEOPATOLOGICĂ A UNUI SCHELET UMAN DESCOPERIT ÎNTR-O NECROPOLĂ DE SECOLELE XVII-XIX DIN IAȘI (ROMÂNIA)

Vasilica-Monica GROZA^{1,2}, George BILAVSCHI^{1,3}, Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU^{1,3},
Mariana POPOVICI^{1,2}, Ozana-Maria PETRARU^{1,2}, Luminița BEJENARU^{1,2}

¹ Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. ² Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași. ³ Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași.

Rămășițele scheletice umane reprezintă materiale importante pentru cercetarea bioarheologică, deoarece furnizează informații valoroase precum cele referitoare la diferite boli și condiții patologice care pot lăsa urme pe oase și dinți.

În acest studiu, autorii prezintă analiza paleopatologică a unui schelet descoperit în necropola de pe Stradela Sf. Atanasie, 1A (Iași, România), în timpul campaniei arheologice din anul 2023. Conform monedelor descoperite, limitele de utilizare a necropolei sunt stabilite pentru secolele XVII-lea și XIX-lea. Cazul descris în această lucrare contribuie la cunoașterea paleopatologică a populațiilor din trecut.

Scheletul analizat a aparținut unui bărbat adult de 35-40 de ani (adult mijlociu). Starea de conservare a scheletului este precară: este incomplet, cu oase fragmentate, prezentând fisuri vechi pe majoritatea fragmentelor osoase recuperate. De asemenea, osul calcaneu drept are orificii circulare profunde probabil de origine tafonomică.

Analizele macroscopice și stereomicroscopice au fost urmate de analiza imagistică prin radiologie și tomografie computerizată. Scheletul analizat prezintă o încărcătură patologică importantă, majoritatea fragmentelor osoase postcraniene indicând urmele unei infecții.

La nivelul dentiției, a fost identificată hipoplazia smalțului dentar. Hipoplazia smalțului semnalată în acest caz este de tip liniar transversal, pe caninii superiori. Hipoplazia smalțului este o anomalie de structură / dezvoltare cauzată de perturbări ale amelogenezei, reprezentând un indicator nespecific al stării de sănătate sau/și al stării nutriționale în populațiile umane; este un răspuns al organismului uman la stresul fiziologic. Defectele de smalț au fost utilizate pe scară largă de antropologi pentru investigarea perturbărilor de creștere în populațiile vechi, deoarece sunt indicatori ai tulburărilor în timpul perioadei de dezvoltare a copilului. Incidența acestei displazii într-o populație din trecut poate indica fragilitatea sa biologică în încercarea de a se adapta la schimbările de mediu.

Această lucrare este susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-IIIP4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

SANȚURILE DE ÎNTRERUPERE DENTARĂ, CA INDICATOR AL RELAȚIILOR BIOLOGICE ÎN POPULAȚIA UMANĂ DE SECOLE XVI-XIX DIN ORAȘUL IAȘI
Mariana POPOVICI^{1,2}, Vasilica-Monica GROZA^{1,2}, Ozana-Maria CIORPAC-

**Mariana POPOVICI^{1,2}, Vasilica-Monica GROZA^{1,2}, Ozana-Maria CIORPAC-
PETRARU^{1,2}, George BILAVSCHI^{1,3}, Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU^{1,3}, Luminița
BEJENARU^{1,2}**

¹ Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. ² Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași. ³ Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași.

Șanțurile de întrerupere (*Interruption groove*, IG) sunt anomalii de dezvoltare ale dinților incisivi maxilari (superiori), cu semnificație clinică și antropologică. Ele se prezintă sub forma unor depresiuni care întrerup dezvoltarea normală a creștelor marginale meziale sau distale, în mod special. Dacă din punct de vedere clinic, șanțul de întrerupere este considerat principalul precursor al bolii parodontale (și prin urmare, un indicator de sănătate dentară), în paleoantropologie, șanțurile de întrerupere intră în categoria trăsăturilor non-metrice. Acestea sunt exprimări ale genotipului în fenotip, procese reglementate de genomul fiecărui individ. Alături de alte trăsături dentare, șanțurile de întrerupere sunt adesea utilizate în interpretări legate de biodistanță, microevoluție, fluxul de gene sau selecție naturală.

În acest studiu, este analizată frecvența șanțurilor de întrerupere în probele dentare (reprezentate de incisivul lateral superior) provenite din situri de secole XVI-XIX ale orașului Iași, ca indicator al relațiilor biologice la nivelul comunităților umane respective. De asemenea, tehnicile de scanare 3D și Analiza Corespondenței sunt utilizate pentru descrierea morfologiei dentare și identificarea afinităților între diferite grupuri umane utilizate în comparație.

Rezultatele studiului evidențiază particularități morfologice dentare ale dintelui incisiv lateral superior din populația umană studiată, acestea fiind definite de asimetria de exprimare, caracterul dimorf și localizarea pe suprafața dentară a trăsăturii non-metrice.

Analiza Corespondenței realizată pe baza ratelor de incidență, precum și a gradului de exprimare a șanțurilor de întrerupere, sugerează unele relații biologice și afinități morfologice între grupuri de indivizi definite spațial și cronologic.

Această cercetare a fost susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-III-P4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

ANALIZA UNOR SCHELETE UMANE DESCOPERITE LA MĂNĂSTIREA BÂRNOVA (JUDEȚUL IAȘI)

Vasilica-Monica GROZA¹, Luminița BEJENARU¹, Mădălin-Cornel VĂLEANU²

¹ Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași

² Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași

Ca urmare a săpăturilor arheologice preventive realizate la Mănăstirea Bârnova (județul Iași), în perioada 2018-2024, au fost descoperite mai multe schelete umane care constituie materialul de studiu al prezentei lucrări. Contextele în care au fost descoperite sunt: două schelete în cripta din interiorul bisericii mănăstirii, o groapă cu schelete reînhumate la intrarea de sud a bisericii și un număr de șapte morminte individuale / duble (?) în jurul bisericii.

Resturilor scheletice umane au fost sortate pe criterii de vârste, sex, bilateralitate și caractere morfometrice, fiind atribuite unui număr de 25 subiecți. Cei 25 subiecți estimați sunt de vârste diferite, numărul celor imaturi fiind mult mai scăzut decât cel al adulților. În cadrul adulților, repartiția pe sexe relevă o dominare a sexului masculin: șase subiecți de sex feminin și 15 de sex masculin. Un schelet este indeterminabil ca sex, unul a aparținut unei adolescente (15-16 ani), iar două schelete au aparținut unor copii cu vârsta de 6-7 ani, respectiv 9-10 ani (infans I și infans II). Statura adulților variază, în principal în funcție de sex. Astfel, scheletele de sex feminin sunt gracile, cu înălțimi estimate între 156,00 – 162,00 cm. Pentru sexul masculin, trei subiecți au statură mai mici cu înălțimi estimate între 158,15 și 165,91 cm, iar șapte subiecți au conformații mai robuste și înălțimi cuprinse între 167,13 și 172,94 cm.

În ceea ce privește patologiile identificate, le menționăm pe cele asociate cu deficiențe nutritive (*cribra orbitalia*, hipoplazia smalțului dentar, depuneri de tartru), cele de tip degenerativ (osteoartrita la nivelul vertebrelor toracice și lombare, *spina bifida occulta*, sacralizarea, lumbarizarea), de tip inflamator-infecțios (osteoartrită reumatoidă, granulom dentar) și fracturile cu formare de calus.

Ca urmare a analizei antropologice, scheletele descoperite în cripta din interiorul bisericii mănăstirii nu pot fi persoanele menționate pe pietrele funerare, respectiv domnitorul Eustație Dabija și fiica sa, ci două persoane înmormântate ulterior, pe parcursul secolului XVIII. În ceea ce privește scheletele indentificate în groapa de reînhumare, în situația în care se va putea realiza analiza ADN și aceasta va arăta o legătură genetică fiică/tată între scheletul R9 și unul din scheletele R1, R3-R5, înseamnă că acestea reprezintă resturile antropologice ale lui Eustație Dabija și ale fiicei sale. Stratigrafic, reînhumarea poate fi datată în secolul XVIII și ulterior. Scheletele indentificate în mormintele din jurul bisericii pot fi încadrate în secolele XVII-XVIII.

Arheobotanică, Arheozoologie

DATE ARHEOBOTANICE ȘI ARHEOZOOLOGICE PENTRU SITUL ARHEOLOGIC IAȘI – STRADA EMINESCU (SECOLELE XVIII-XIX)

Mihaela Aurelia DANU, Margareta Simina STANC, Luminița BEJENARU

Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

Cercetarea arheologică preventivă din zona sitului arheologic „Centru istoric-Curtea Domnească” Iași (Punct - str. Mihai Eminescu, nr. 5), realizată în 2019 de un colectiv de arheologi de la Institutul de Arheologie din Iași coordonat de către dr. Dan Aparaschivei, a permis identificarea fundațiilor a cel puțin trei structuri de suprafață, precum și a nouă gropi. Pe baza inventarului, materialul arheologic indică perioada secolelor XVIII-XIX.

Datorită rezistenței lor, fitolitele sunt frecvent conservate în solurile arheologice și sunt utilizate în cadrul cercetărilor arheobotanice și interdisciplinare pentru reconstrucția mediului și a practicilor agricole din trecut. Pentru acest sit a fost evidențiată prezența fitolitelor în diferite straturi de sediment. Aceste microresturi de natură vegetală au oferit indicii valoroase despre tipurile de vegetație care existau în zonă în secolele XVIII-XIX, precum și despre activitățile umane desfășurate în acea perioadă. Prin analiza compoziției spectrelor de fitolite, se atestă prezența plantelor cultivate (de exemplu, cereale) în sit. Analiza fitolitelor contribuie semnificativ la înțelegerea schimbărilor de mediu și a adaptărilor culturale de-a lungul timpului. Aceste microparticule, rezistente la descompunere, au contribuit la reconstruirea imaginii mediului din perioada secolele XVIII-XIX și la identificarea tipurilor de plante care au fost folosite de comunitățile umane medievale.

Materialul faunistic a fost colectat din complexele notate 2, 4, 5b, 7 și 10. Eșantionul arheozoologic cuprinde 651 resturi de origine menajeră, provenite de la moluște, pești, păsări și mamifere. Primele trei grupe faunistice au o reprezentare foarte redusă în eșantion: 0,31% moluște, 0,15% pești, 1,38% păsări; cea mai mare parte a eșantionului o formează resturile de mamifere – 98,16%. Din cele 639 fragmente atribuite mamiferelor, 610 au putut fi identificate până la nivel de specie, și cea mai mare parte (587) aparține mamiferelor domestice. Speciile de mamifere identificate sunt: *Bos taurus* (bovina domestică), *Ovis aries* (oaia), *Capra hircus* (capra), *Sus domesticus* (porcul domestic), *Equus caballus* (calul), *Canis familiaris* (câinele), *Cervus elaphus* (cerbul) și *Sus scrofa* (mistrețul). Din totalul resturilor atribuite mamiferelor, 447 (reprezentând 73,28%) aparțin speciei *Bos taurus*, aceasta fiind dominantă. Ovicaprinele au o pondere de 15,57%, porcul domestic doar 3,93%, iar calul reprezintă 2,95% din grupul de mamifere identificate până la nivel de specie. Dintre mamiferele sălbatice au fost identificate numai două specii, cerbul și mistrețul, ambele specii fiind indicatoare ale biotopului de pădure.

Această cercetare a fost susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-III-P4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

ANALIZE BIOARHEOLOGICE PENTRU MATERIALE DE SECOLE XVII-XIX PROVENITE DIN SITUL ARHEOLOGIC IAȘI – STRADA CRISAN

Margareta Simina STANC, Mihaela Aurelia DANU, Geanina Bianca DOMBICI, Paula DÂRLĂU, Luminița BEJENARU

Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

În timpul cercetărilor arheologice preventive desfășurate în anul 2018 de către colectivul Institutului de Arheologie din Iași, în orașul Iași pe strada Arh. G.M. Cantacuzino (fosta Crișan), nr. 10, proprietate situată în imediata vecinătate a bisericii Lozonschi, având hramul Sf. Gheorghe, au fost identificate importante vestigii în măsură să completeze într-un mod valoros imaginea despre această zonă a orașului Iași în perioada medievală și modernă (Bacumenco-Pîrnău *et al.*, 2020). Cercetarea arheologică a permis recuperarea din șapte gropi menajere a numeroase artefacte datate pentru secolele XVII-XIX.

Cercetarea bioarheologică a vizat reconstrucția economiei de subzistență și influențele mediului asupra vieții cotidiene în mediul urban al secolului al XIX-lea. Metodologia de cercetare a inclus analiza fitolitelor și a resturilor faunistice pentru a clarifica dinamica economiei din așezare, evidențiind caracteristici deosebite, probabil influențate de topografia zonei și de caracterul urban al sitului. Fitolitele au oferit informații detaliate despre tipurile de graminee prezente, atestând și prezența cerealelor, care se pare că au fost esențiale pentru alimentație și comerț. Analiza a arătat că cerealele constituiau principala sursă de carbohidrați și baza dietei locuitorilor. Analiza resturilor faunistice a subliniat și importanța animalelor domestice, cu precădere a bovinei domestice (*Bos taurus*) predominant găsite.

În timpul cercetărilor arheologice au fost descoperite și resturile scheletice a zece broaște țestoase (*Emys orbicularis*) adulte, găsite într-un complex arheologic închis, atribuit primei jumătăți a secolului al XIX-lea, reprezentând mărturia indubitabilă privind prezența acestei specii de animale în târgul Iașilor în perioada modernă. Contextul descoperirii ne furnizează, totodată, informații concludente despre comportamentul și adaptarea speciei la schimbările habitatului ei natural (Bacumenco-Pîrnău *et al.*, 2020).

Eșantionul faunistic analizat este constituit din 871 resturi, dintre care patru sunt valve de moluște (genul *Unio*), două sunt resturi de pește, 13 provin de la păsări (*Gallus domesticus*) și 852 provin de la mamifere. Dintre mamifere, cele domestice sunt dominante (96%), iar speciile identificate sunt următoarele: *Bos taurus* (bovina domestică), *Ovis aries* (oaia), *Capra hircus* (capra), *Sus domesticus* (porcul), *Equus caballus* (calul) și *Canis familiaris* (câinele). Bovina domestică are cea mai mare frecvență (66%), iar grupul *Ovis aries/Capra hircus* reprezintă 24%. Porcul are o pondere de 5%, iar calul și câinele au reprezentări foarte reduse în cadrul grupului de mamifere identificate (sub 0,5% fiecare în parte). Pentru mamiferele sălbatice au fost identificate 31 resturi scheletice, care provin de la trei specii: *Cervus elaphus* (cerbul), *Sus scrofa* (mistrețul) și *Lepus europaeus* (iepurele de câmp). În acest sit a mai fost semnalată și prezența unei alte specii de mamifer sălbatic – bursucul (*Meles meles*), acesta completând lista mamiferelor sălbatice prezentată mai sus (Bacumenco-Pîrnău *et al.*, 2020).

Această cercetare a fost susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-III-P4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

Referință bibliografică: Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU, Luminița BEJENARU, George BILAVSCHI, Cătălin HRIBAN, Sever BOȚAN, 2020. Despre fauna sălbatică din târgul Iașilor în perioada modernă: o descoperire arheologică inedită de broaște țestoase. În

EVALUAREA RESURSELOR ANIMALE UTILIZATE IN ECONOMIA ALIMENTARĂ A UNOR AȘEZĂRI MEDIEVALE DIN ZONA URBANĂ A IAȘULUI (SECOLELE XV-XIX): DATE ARHEOZOOLOGICE

Ioana FILIPIUC, Loredana DAMIAN, Andreea Mihaela BALAN, Alexandra Mihaela MUNTEANU, Elena BRATU, Simona ENIȘOR, Ștefania HOHOTĂ, Andrea-Giorgiana MALOȘ, Maria GĂINARU, Margareta Simina STANC, Luminița BEJENARU

Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

Zona din municipiul Iași (NE România) investigată arheologic în perioada 2021-2022 are un potențial deosebit de cunoaștere a istoriei datorită amplasării sale în centrul orașului medieval, lângă Curtea Domnească. Descoperirile arheologice sunt datate din Evul Mediu (secolele XV-XVII) și până în perioada Modernă (secolele XVIII-XIX). În timpul cercetărilor au fost săpate ruinele fostului „Hotel Sankt Petersburg”, care se suprapuneau peste casele familiei boierești Ghica. Au fost investigate complexe arheologice, mai vechi sau contemporane cu aceste clădiri, din care au fost recuperate numeroase artefacte cu importanță de patrimoniu, dar și un important lot de material faunistic.

Această analiză arheozoologică se bazează în principal pe identificarea anatomică, taxonomică și tafonomică a resturilor faunistice și, respectiv, cuantificarea lor. Cuantificarea (NR – număr de resturi indentificate, și NMI – număr minim de indivizi) are drept scop evaluarea frecvențelor relative ale speciilor identificate pentru a se putea estima resursele animale ale economiei locale și practicile de subzistență (creșterea animalelor și gestionarea șeptelului, vânătoarea și pescuitul).

Rezultatele arheozoologice evidențiază dominanța mamiferelor domestice (bovine, oaie/capra, porc, cal, câine), bovinele fiind preferate pentru consum. Puține resturi au fost identificate ca aparținând mamiferelor sălbatice (cerb, mistreț, căprior, iepure de câmp, lup), precum și păsărilor, peștilor și moluștelor.

Această cercetare a fost susținută de un grant al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, numărul de proiect PN-III-P4-PCE-2021-1180, în cadrul PNCDI III.

ANALIZA PRELIMINARĂ A UNOR RESTURI FAUNISTICE DESCOPERITE ÎN SITUL ARHEOLOGIC DIN MUNICIPIUL IAȘI – ESPLANADA TEATRULUI NAȚIONAL „VASILE ALECSANDRI”

Marcela IFRIM¹, Costică ASĂVOAIE², Adriana MIRON², Cosmin NIȚĂ², Luminița BEJENARU¹

¹ Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

² Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași

Lucrarea include studiul anatomo-comparat al unui eșantion de resturi faunistice descoperite în situl arheologic de secolele XVII-XX de pe Esplanada Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași. Cercetare arheologică realizată în 2022 a condus la descoperirea a numeroase artefacte, precum și resturi scheletice de animale.

Analiza arheozoologică s-a realizat până în prezent doar la nivelul unui eșantion de 415 resturi faunistice provenite de la două clase de animale – mamifere (397 resturi) și păsări (8 resturi). Materialul supus identificării anatomice și taxonomice este reprezentat de 409 de resturi identificate specific și 10 resturi neidentificate, acestea din urmă prezentând un grad de conservare precară, fiind deosebit de fragmentate.

Mamiferele domestice predomină procentual ca număr de resturi, iar dintre acestea specia *Bos taurus* (bovina domestică) este predominantă în eșantionul analizat, fiind urmată de *Equus caballus* (cal), *Sus domesticus* (porc), *Ovis aries/Capra hircus* (oaie/capră) și *Canis familiaris* (câine). Existența câinelui nu are valențe economice sau alimentare directe, fiind utilizat pentru paza gospodăriilor și apărarea turmelor. Rezultatele obținute subliniază orientarea atenției comunității analizate spre creșterea animalelor în vederea consumului acestora, după cum dovedesc urmele numeroase de tranșare identificate pe diferite oase. De asemenea, economia era susținută și prin produsele secundare obținute de la acestea, de pildă laptele, ouăle, lâna etc. Prezența fragmentelor osteologice ce aparțin speciei *Equus caballus* are dublu sens, în primul rând fiind utilizat pentru tracțiune, iar în al doilea rând, pentru consum, după cum dovedesc urmele de tranșare. Resturile scheletice de păsări identificate specific aparțin curcanului (*Meleagris gallopavo*) și găinii (*Gallus domesticus*), frecvența lor în eșantion fiind însă foarte redusă.

Rezultatele obținute în urma acestui studiu pledează pentru ipoteza conform căreia economia comunității situate în perimetrul Esplanadei Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași, în secolele XVII- XX, se baza preponderent pe animalele domestice.

LISTA PARTICIPANȚILOR

AMĂRIUȚEI Mihai-Cristian	Cercetător științific dr.	Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași	mihai.amariutei@gmail.com
ASĂVOAIE Costică	Arheolog	Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași	c.asavaoie@gmail.com
BACUMENCO-PÎRNĂU Ludmila	Cercetător științific II dr.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași	ludmila.pirnau@gmail.com
BALAN Andreea Mihaela	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	
BEJENARU Luminița	Profesor univ. dr. habil.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	lumib@uaic.ro
BILAVSCHI George	Cercetător științific II dr.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; Institutul de Arheologie, Academia Română, Filiala Iași	bilaskus@gmail.com
BRATU Elena	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	
CHEL CU Marius	Cercetător științific II dr.	Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași	mariuschelcu@yahoo.com
CIOBANU Mihai Anatolii	Asistent cercetare	Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași	ciobanumihaianatolii@gmail.com
CIORPAC-PETRARU Ozana-Maria	Cercetător științific dr.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași	ozana.petraru@yahoo.com

DAMIAN Loredana	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
DANU Mihaela Aurelia	Cercetător științific III dr.	Facultatea de Biologie, mihaela.danu@uaic.ro Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
DÂRLĂU Paula	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
DOMBICI Geanina Bianca	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
ENIȘOR Simona	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
FELEA Alina	Conferențiar dr. habil.	Institutul de Istorie, afelea44@gmail.com Universitatea de Stat din Moldova (Chișinău)
FILIPUIC Ioana	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
GAVRIȘ Simion-Alexandru	Cercetător științific II dr.	Institutul de Istorie „A. alexandrugavris1@yahoo.fr D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași
GĂINARU Maria	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
GRIGORUȚĂ Sorin	Cercetător științific III dr.	Institutul de Istorie „A. sorin.grigoruta@yahoo.com D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași
GROZA Vasilica-Monica	Cercetător științific III dr.	Facultatea de Biologie, moni_ian@yahoo.com Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași
HOHOTĂ Ștefania	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași
IFRIM Marcela	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

MIRON Adriana	Arheolog dr.	Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași	adriana_moglan@yahoo.com
MUNTEANU Alexandra Mihaela	Student	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	
MUSTEAȚĂ Sergiu	Profesor dr. habil.	Universitatea „Valahia” din Târgoviște	sergiu_musteata@yahoo.com
NIȚĂ Cosmin	Arheolog dr.	Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași	nitacosmin27@yahoo.com
POPOVICI Mariana	Cercetător științific dr.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași	sorexmin@yahoo.com
STANC Margareta Simina	Conferențiar dr.	Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	simina.stanc@uaic.ro
VĂCARU Silviu	Cercetător științific I dr.	Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română, Filiala Iași	silviuvacaru.is@gmail.com
VĂLEANU Mădălin-Cornel	Cercetător științific I dr.	Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național Moldova Iași	madalinvaleanu@yahoo.com

